

Foto: Scanpix

Författaren har blivit föreläsare

Av Katarina Monikander

Publicerad 5 oktober 2009 8.38 | Uppdaterad 5 oktober 2009 8.50

Författaren har lämnat skrivkammarens ensamhet och blivit eftertraktad föreläsare. På två har bokningarna ökat med 30 procent – men i kristider är det främst de stora namnen som bjuds in.

– Författaren har blivit kändis, säger Jenny Lexhed, kommunikationschef på talarförmedlingen Talarforum. 350 av de 7000 talare som Talarforum förmedlar är skönlitterära författare. Inte en majoritet, men efterfrågan ökar ständigt.

– Nu under finanskrisen har vi sett en stor ökning i bokningar av de skönlitterära författarna. Det beror bland annat på att de brukar vara lite billigare än managementtalare, säger Jenny Lexhed.

Men det lägre priset är inte hela förklaringen till ökningen. Efter ett boksläpp skjuts författaren mer och mer in i rampljuset. Förlagen kräver ofta publika framträdanden som en del av lanseringen, och det finns ett stort intresse hos företag och olika former av organisationer att boka in externa föreläsare.

Jenny Lexhed på Talarforum säger att det mer och mer förväntas av författare att man möter publiken:

– Jag vet att många författare tycker att det är rätt jobbigt. Sedan finns det andra, som till exempel Björn Ranelid, som trivs hur bra som helst med det. Han är en av våra mest bokade författare och är ute flera gånger i veckan.

Namnkunniga författare kan ta 20 000–50 000 kronor för ett nittio minuters framträdande vid ett större evenemang. Arvodena utgör ofta en stor del av författarens totala inkomst, framförallt när bokförsäljningen dalar. Förlagen har minskat sin försäljning med 9 procent under de senaste 12 månaderna, enligt Förläggareföreningens statistik.

– Det blir tuffare konkurrens och författare måste söka alternativa inkomstkällor. I många fall tror jag att framträdandarvodena är likvärdigt med inkomsten från bokförsäljningen, säger Jenny Lexhed.

Författarcentrum är Sveriges största författarförmedling med ett kontaktnät på 1 100 författare. Sedan 2007 har de ökat sina bokningar med 30 procent, men majoriteten av författarna blir inte bokade.

Anna Alsmark är författarförläggare på Författarcentrum Syd och arbetar aktivt för att få ut författare som föreläsare:

– Framförallt har bokningar från skolorna ökat. Författare är ett bra instrument för att locka till läsande, och de vill gärna ha ett välkänt namn. Men till alla typer av organisationer är en känd författare en bra publikmagnet, säger hon.

Biblioteken är den överlägset största författarscenen. Enligt Anna Alsmark har de en ängslan över att publiken uteblir om inte namnet är tillräckligt känt.

– Det gör det svårt för nya författare att komma fram. Vi försöker rekommendera bra namn som de kanske annars inte skulle hitta, säger Anna Alsmark.

Författarförbundets rekommenderade minimiarvode för ett författarframträdande på max två timmar är 5 500 kronor. Men det står varje författare fritt att begära högre ersättning.

– De flesta författare håller sig till våra rekommendationer, även de större namnen. Vissa tycker att det tar mycket tid med resor och tar lite mer, kanske 10 000–15 000 för ett framträdande, säger Anna Alsmark.

Författaren

Katarina Mazetti

Katarina Mazetti är efter storsäljare som ”Grabben i graven bredvid” en välbokad författare. Ungefär en gång i veckan är hon ute och föreläser.

– Jag håller tal på en massa olika tillställningar. Men tidigare var det en större del av min inkomst än det är idag. Det märks att kulturinstitutioner har mindre pengar nu. Ersättningarna är mycket pengar för biblioteken men efter skatt blir det inte mycket kvar till mig.

Det rekommenderade författararvodet är standard, men för framträdanden i kulturverksamheter med liten budget tar författare ofta mindre betalt, eller helt inget alls, säger Katarina Mazetti.

– Men det finns författare som tar väldigt mycket betalt. En gång retade det gallfeber på mig. En kommun i Skåne betalade Fredrik Lindström 35 000 och jag fick mindre än minimiarvodet.

– Ibland när jag är bokad som det muntrare inslaget i någon tråkig konferens, tar jag lite bättre betalt.

Arrangörerna

Per Bergström

Stadsbiblioteket i Malmö gästas i höst av bland andra deckarförfattaren Mons Kallentoft, poeten Bob Hansson och större internationella namn som Lionel Shriver. Alla är välkända namn för en bredare publik. En debutant syns i programmet men inga poeter.

– Det är klart att vi tänker på hur mycket publik föreläsarna kommer att locka, men också att de ska passa in i våra teman. Alla författare får det rekommenderade arvodet. Vi har inte så mycket poeter eftersom Stanza som har kulturstöd satsar på det, säger bibliotekarien Göran Schmitz.

Stanza är en litteraturscen på Inkonst som sätter lyriken i centrum.

Verksamheten har stöd från Malmös kulturfond men Per Bergström (bilden) som håller i Stanza säger att finansieringen ändå alltid är ett problem:

– Vi hade velat betala de rekommenderade ersättningarna men det har vi inte råd med. Mycket av vår verksamhet bygger på författarnas välvilja.

De mest bokade författarna via Talarforum:

Björn Ranelid

Jonas Hassen Khemiri

Jens Lapidus

Harald Norbelie

Theodor Kallifatides

Ernst Brunner

Leif GW Persson

Martina Haag

Emma Hamberg

Bob Hansson

Göran Hagg

Herman Lindqvist